

Nro 4.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Köit Bét s b e n Juliusnak 12-dik napján 1793.
esztendőben.*

*Gaston Frantziákhoz küldött manifestumának
hátra maradt része.*

Hogyha szerentsétlenségből történne, mellyről még csak gondolkodni is fájdalmas dolog, hogy a' nemzet továbbá is magát tsábitatni, továbbá is tulajdon java eránt vakoskodni, és tulajdon szabadsóinak ellent állani kívánna: magának tulajdoníthattya, ha mind azoknak a' gonoszoknak, mellyek a' hadakozásból következni szoktak, áldozattyává lejénd. Kéntelenek lesznek a' szomszéd hatalmasságok, vele mint ellenséggel bánni, hozzá fegyverrel nyúl-
ni, és a' hadakozásnak kemény törvénye szerént, az

erőszakot erőszak tétellel vissza verni, és minden hatalmokban lévő eszközökkel élni, azoknak az akadályoknak, mellyek őket törvényes és nemes fel tételekben hátráltathatnak, el háritásokra.

Annakokáért a' lakosoknak valóságos hasznok és boldogságok azt kívánnyá, hogy magokat tsupor tonként égyyesítsék a' hatalmasságoknak seregeivel, és azokkal a' Frantziákkal, kik égyedül olly fel tétellel jöttenek az országba, hogy őket a' rab ságnak kötele alól fel óldozzák, nékiek valóságos boldogságot szerezzenek, mellyel ők bővségesen élhetnek, kiváltképen ha minden gyűlölséget és vil longást, mellyek a' jó rendnek helyre állítását akadalyoztattyák, le tejéndenek.

Mint hogy pedig lehetetlen vólna azon betses jóval sokáig élni a' népnek, hanemha a' vallás óltalmának, az igazságnak, és a' hatalmasság igazgatás formájának, melly 14 száz esztendőktől fogva szüntelen tartott magát alá veténdi: ahoz képest minden igaz Frantziák hivattatnak, a' király is tentelen gyilkosainak, a' kik tudnillik fejedelmeknek halálára voksoltanak, meg fogattatásokra, az ifjú királynak, és a' királyi familiának szabadságba való helyheztetésekre, azoknak minden szeren sétlenségtől lejendő meg óltalmazásokra, mellyért kiváltképen Páris városának kelletik jól állani, ha magát végső el puszttitására hi nem akarja tenni.

Frantzia Ország.

Ennekelötte minteggy egy hólnappal emlitettük, a' Párisi N. Gyűlésnek azt a' végezését, melly szerént minden gazdag lakos tartozzon tö ke pénzének mértéke szerént bizonyos summa pénzt adni a' közönséges társaság szükségeinek ki pótolására. Ez a' végezés, közönségesen nagy érzékenséget és zenebonát okozott néhány olly tályokban, kiváltképen Fr. Orzágnak déli tartományaiban, melly által minden tekinteteket el vesztették a' Jakobinusok. Juniusnak 24 napján újob-

ban elő vette e' dolgot a' N. Gyűlés, és következendő gyengébb végzéseket hozott. — 1. Hogy 1000 millió livra vétettefsen ugyan fel költsön, de nem a' töke pénznek és örökségnek, hanem az elztendei jövedelemnek, fekvő jószágoknak, és kereskedésnek mértéke szerént. — 2. A' házasok, kiknek 10 ezer livrán, és a' nőtelenek, kiknek hat ezer livrán felől való elztendei jövedelmek nintsen, semmit se tartozzanak fizetni. — 3. Ezen végzés után 14 nap múltván köteles legyen minden Frantzia lakos elztendei jövedelmét maga Előjárói előtt ki jelenteni.

Marsiliából igen kedvetlen hir ment a' N. Gyűlés füleibe, kétség kívül ezt is a' fellyebb említett tárgyról való végezés okozta. Tudniillik, sokan nehezen szenvedvén a' nemzet képviselőinek egymással való perpatvarkodásokat, és despotismusokat, az új Constitutió szerént bé vitetett Előjárókat, hivatalyaiktól meg fosztották, és a' régieket tették vissza helyeikre. E' mellett 600 fegyveres embert küldöttek Párisba a' Jakobinusoknak meg zablázásokra, reménylvén, hogy míg azok Párisba érkeznek, egynéhány ezer emberre fog számok szaporodni. Más városok is követték Marsiliának példáját, és követeket küldvén hozzájuk, szövetséget akarnak velek kötni. *Lyon*, és *Montpellier* is ölzve szövetkeztek velek, egyedül *Toulon* városa állandó a' N. Gyűléshez való hűségében. *Normandia* tartomány minden Párisal való égyeséget félbe szakasztotta.

Páris városának néhány osztályai szükségesnek lenni itilték az új Constitutióról tett jegyzéseiket a' N. Gyűlés eleibe vinni, melly miatt nem kis lárma támadott az ülésben, és azt hánytá a' N. Gyűlésnek előülője az Osztályok szószóllóinak szemekre, hogy ők a' Fr. köz társaság' ellenségeinek húrján beszélleének. Eggyiknek közzükök mingyárt el is kellett onnan távozni, a' többi meg kínáltatott a' le ülésel. — Kis Británia *Orient* nevű városának küldöttjei világosan ki

mondották a' N. Gyűlés előtt, hogy Május utolsó napjának történetei (a' midőn t. i. a' Jacobinusokon a' republicánusok erőt vettének, és 27 tagjai a' N. Gyűlésnek tömlötzökre hanyattanak) nagy érzékenységet okoztanak a' nép között, és hogy fegyveres kézzel mennek néhány osztályok Páris felé. Generál *Wimpfen Fenix* Párisba citáltatván a' hadi minister által, azt felelte, hogy ő kész békeséget szerezni, hogy kis Britannia nem függetlenségnek állapotját, hanem közönséges társaságot kíván; hogy a' N. Gyűlésnek szükség volna Májusnak utolsó napján tett végezéseit vissza húzni; nem másként, hanem 60 ezer emberrel lehetne nékie Párisba menni s. a. t. Mellyre nézve mingyárt az végeztetett, hogy ő hivatalyától meg folytattafson, és a' Normandiai seregeknek kormányozása töle el vételsen. *Boyet* egyy nevezetes Párisi pénzváltó, a' Fr. köz társaság ellenségeivel való titkos tzimborázással vádoltatván, árestomba tétetett. *Brisót*, a' ki az Anglusok, és Hollandusok ellen inditatott hadakozásnak fő oka vala, kemény fogságra vitelet.

Azon írásban, mellyet *Dümurier* Brüsszelben írt, és útasított a' Párisi N. Gyűléshez, nemcsak despotismussal és kegyetlenséggel, hanem héjjába való negédséggel is vádollya a' népnek képviselőit. Nevezetesen, hogy ők nagy meg elégedéssel vóltanak, halván, hogy a' *Madagaskari* fejedelmetske különös indulattal viseltetik, a' Fr. nemzethez, és hajóira három színű vitorlákat függesztetett fel (c). Hogy ezt 's ehez hasonló történeteket többire a' népnek el áltatására miveli

(c.) Madagascar egyy szép, és e' világon leg nagyobb sziget, Afrikában az *Aethopiai* tenger között fekszik, mellyet 1506 esztendőben találtanak fel a' Portugallusok. Nemcsak riskásával, narantsal, tzitronnal, dinnyével, hüvelykes veteményel, gyapottal, nádmézzel, gyömber-

a' N. Gyűlés ; hogy a' midőn néhány szeretsen férfiak és asszonyok musika pengés alatt mentenek volna a' Gyűlés palotájában, eggy 114 esztendő szeretsen asszonyt az Előülő le ültetett, és meg is tsókolta volna, azért, mivel 11 fiait adta a' közönséges társaság szolgálattýára ; hogy a' midőn Páris városának osztályai asszonyok őrizete alatt jelentenek volna meg a' Gyűlésben, és meg köszönték volna az új Constitutionnak végbe vitetését, velek egygyütt ezt kiáltották a' Nemzetnek képviselői: — *Éllyen a' közönséges társaság! Éllyenek a' nadrágtalanok! éllyen a' N. Gyűlés!* s. a. t. Nem tsuda, azt veti hozzá utóllýára *Dümurier*, mivel a' N. Gyűlésnek mostani Előülője *Herbois* hajdan eggy érdemes Comédiás vólt.

Múlt hólnapnak 27 napján eggy különös jegyzés adatott által a' Párisi Tanátsnak, melly eggy *O-Conel* nevű ember irásai között találtott, 's a' mint mondatik, a' szerentsetlen XVI *Lajos* király gyóntató papjától került. Midőn *Malesherbes* rendel elő számlálta volna a' király előtt azoknak neveiket, a' kik az ő meg ölettetésére, vagy életben meg tartására vokoltanak, és egy szersmind tsudálkozott volna azon, hogy *Manuel* is nem vólt volna az elsőbbek közül, így szólott a' király: „Én, úgymond, azon nem tsudálkozom, hanem *Pethionon* bámúlok. Múlt

rel, sáfránnal, és dohánnyal, hanem ezüstel, arannyal és drága kövekkel is bővölködik. A' lakosok rész szerént pogányok, rész szerént Mahometanusok. Hossza 220, szélefsége pedig 70 mélföld. Sok apró tartományokra vagon fel osztattatva, és mindenik különös királyka által igazgattatik, a' királykát maga választya a' nép magának. Itten vólt ama sok bújdosásairól, és viszontagságairól ismeretes Benyovszky is király, kinek történeteit elegen tudják hazánkban.

„ Septembernek kezdetében, midőn szintén ezen
 „ asztalka mellett ülnék, imé jókor reggel jön-
 „ nek hozzám *Pethion*, *Manuel*, és *Kersaint*, 's
 „ ekként szólottanak hozzám: Mindnyájan oda-
 „ vagyunk, semmi nints, a' mi a' Prusiai ki-
 „ rályt Párisba való jövetelében meg akadályoz-
 „ tathassa. Hanem attól kell félnünk, hogy a' mi-
 „ dőn 10 óránira lefzen a' várostól, mind engemet,
 „ mind a' királyi familiát, meg ne öllye a' nép,
 „ és az ellenség eleibe ne vigye fejeinket. Le-
 „ hetetlen másként ettől a' veszedelemtől meg-
 „ menekednünk, hanemha a' Brunsvigiai hertzeg
 „ kormánya alatt lévő seregeit ki vijéndi az or-
 „ szágból; hogy ha én arra vehetném ötöt, te-
 „ hát a' városnak fő polgár mestere és előjárói
 „ a' Prusiai királyhoz küldendő levelemben ar-
 „ ra köteleznék magokat, hogy ők engemet bá-
 „ torságos helyre fognának vinni.

Gaston a' rojalistáknak fő vezérek nagy elő-
 menetelt teszen Frantzia Országának déli tartomá-
 nyaiban. — Manifestumának közönségsé tétele
 után tsuportonként mennek hozzá a' lakosok, 's
 fognak a' patrióták ellen fegyvert. Szükségesnek
 lenni itilem E. Olvasóimmal ötöt meg ismertetni.
 Ő egy okos és alkalmas hadi tisztt — nemte-
 len ágyból született ember — a' Fr. revolúciónak
 kezdetén a' Hannóviai nevet viselt regementnél
 fő Strázsa mester vólt, nagy baráttya *Bouille*
 Generálnak, és nem utólsó azok között, a' kik
 a' szerentsétlen XVI *Lajos* királyt ki akarták az
 Országból szöktetni. Nem költözött ki hazájából,
 hanem olly végből maradott ottan meg, hogy
 principiumai szerént szolgálhasson annak. Igen
 jó officirjei vagynak néki, a' kik vele egygyütt
 tudják a' patrióta vezéreknek hadi mesterségben
 tett hibáikat használni. Seregeinél szoros fenyi-
 téket tart — katonái hivek és engedelmesek elő-
 járóikhoz, különös vitézi bátorságot mutatnak. —
 Közöttök a' prédálás és tolvajlás halálos bünte-
 tés alatt meg vagyon tiltatva. Sok polgári hitet-
 le nem tett papok vagynak közöttök, kiknek pél-

dájok és bátorítások sokat használ a' köz embe-
reknél, kiknek mennyorzágot igitenek életeknek
hazájokért 's királyokért léendő fel áldozásáért.

Junius 23 napján tartatott ülésben *Barerre*
a' közönséges tsendefségre vigyázó Commissió-
nak szószóllója, szükségtelennek lenni mondotta a'
Biron Generál seregéhez küldetett nemzeti Com-
missariusoknak sokságát. Mellynek helyes vóltát,
maga a' N. Gyűlés is meg ismervén, követke-
zendő végzéseket hozott: 1. Hogy a' rojalisták
ellen küldetett hadi seregnél lévő Commissáriu-
soknak száma tizre szállítsan le. — 2. Hogy
minden katona, a' ki a' pártos Frantziáktól el
fogattatván, azoktól vett pafsussal térénd vissza
hazájába, mint által szökött katona úgy tartat-
tasson, 's úgy büntetessen meg. — 3. Hogy az
is azok közzé számláltasson, 's hasonló büntetés
alá vettessen, a' ki a' közönséges társaság elő-
járóinak hírek 's engedelmei nélkül le tejéni a'
fegyvert. — Hogy valaki XVII *Lajos'* hűségére
meg esküdénd, a' revolutiónalis itilő széknek adat-
tasson által. — 5. Hogy az olyan előjárók, a'
kik az illyetén hűségtelen lakosokat fel nem a-
dándják, fosztassanak meg hivatalyaiktól, és
mint velek tzimborálók, büntetessenek meg.

A' Frantzia táborozó seregekre nézve ugyan
Barrerenek javaslására, következő végzéseket
tett a' N. Gyűlés: 1. Hogy *Houchard* Generál a'
Mósel; *Beauharnois* Generál pedig a' Rajna mel-
lett lévő seregeket kórmányozzák. — 2. Hogy
eggy nemzeti biztos *Tullumba*, másik pedig *Mou-
linba* mennyenek, a' hadi szerzámok el készíté-
seknek siettetésére. (*Tullum* Lotharingiába, *Mou-
lin* pedig Bourboniában fekvő nevezetes és erős
városok). — 3. Hogy minden kereskedő és Ca-
per, avagy rabló hajók foglaltassanak el, és mind
addig, mig a' közönséges társaságnak hajói el
készülnének, annak szolgálattában legyenek, ki
vévén a' *Frantzia polgárné* nevezetű hajót, a'
melly felettébb sok költségben került.

Hadi Történetek.

Hochhejm vidékéről illyetén bizonyos tudósítás érkezett hozzánk Moguntziának ostromoltatásáról. *Juniusnak* 28 napján *Zahlbach* nevű helységből is ki üzettettek immár a' Frantziák. Moguntziának leg ditsőségesebb tornyát, és templomát is még eméltette immár a' tűz, kilentzedfél órakor kezdetek égni, borzadáással szemléltük ezt a' szomorú tüzet. Pyramis formára ment fel az ég felé a' tűznek lángja. Az ágyúknak dörgése, a' setét éjjel, és a' fel felé hempelygő lángoknak világosága hideg verejtéket vert ki azoknak homlokaikon, a' kik azt szemlélték. Tsoportonként repültenek éjjeli 10 órakor, a' granátok, bomkák, és tüzes golyóbisok a' szerentsétlen városba bé. Múlt éjjel égett le a' káptalanbeli templom is, ez a' régi mesterségnek tekintetre méltó maradványa. Hasonló szerentsétlenség érdekllette az Universitásnak templomát is, a' melly Moguntziának leg szebb templomai közül való volt. Szorosan meg nem lehet a' már meg égett házaknak számát határozni, de tsak könnyen lehet gondolni, hogy 80 sőt 90 épületet meg eméltett immár az irgalmatlan tűz.

Juniusnak 30 napján ismét keménnyen repültek Moguntziába az ágyú golyóbisok, bombák, és granátok, és tsak nem mind azon egy helyre. Dél után 1 órakor a' Karmeliták temploma is tüzet vetett 's keménnyen lángolt. Mind a' benn kégyetlenkedő tűz, mind a' bé hullott tüzes golyóbisok és granátok ki mondhatatlan félelmet és jajgatást okoznak a' lakosoknak. Kétség kívül sok ember és barom meg eméltetik általok. Dél után három órakor ismét próbát tettek a' szigetbea lévő Frantziák, 's nagy hajókon akartak a' városba bé menni, de olly derekasan tüzeltek rájuk a' német katonák, hogy tsak kevesen érhatték el közülök végeket, a' többinek ismét vissza kellett a' szigetbe menni, holott nagy ve-

Izedelemben forognak a' naponként mind inkább inkább nevedő viznek árja miatt.

Eggy Frankfurtban, múlt hólnapnak utolsó napján íratott magános levélből ezeket olvassuk a' Moguntziát ostromló Császári és Prussiai ostromló seregekről: Tegnap előttől fogva szemmel látott tanúja vagyok Moguntzia szerentsétlenségének. Juniusnak 28 napján bajonétákkal üzték ki a' Cs. K. katonák Weisenauból, és az ott hányatott battériákból a' Frantziákat. A' magyar huszárok álmélkodásra méltó vitézséggel viselték magokat, és mintegy 300 Frantziát aprítottanak ottan le. Juniusnak 28 napján követett éjjel kezdettek az ostromláshoz. Reggeltől fogva estig tartott a' mind a' két részről való ágyúzás. Éjjeli 10 órakor ismét granátot hánytának a' Cs. K. pattantyúsok a' városba bé, egy fertály óra alatt, mind a' Káptalan temploma, mind sok mellette lévő házak tűzben vóltanak. A' benn támadott tűz rettentő és ólthatatlan vólt. Juniusnak 29-dikén viradta után két órától fogvást nyóltzig meg szünt egyy kevelsé az ágyúzás, hanem az után a' Szász, és Pfaltzi katonák kezdettek azon szigetre ágyúzni, holott méllyen bé sántzolták magokat a' Frantziák, a' honnan két órákig tartott tüzelés után ki takarodván az ellenség, hajókra ültek, 's bé akartak a' városba menni, hanem két hajót velek égygyütt el süllyesztettek a' német ágyú golyóbisok. Ezen alkalmatossággal 40 köz ember, 1 Obristlájtenánt és 1 kapitány estenek a' Frantziáknak kezekbe, a' kik arra rendeltettek vala ki, hogy az általok el hágyatott szigetet foglalják el. Délben ki tsaptak Weisenaura a' Frantziák, és keményen puskáztak apró fegyvereikből. Éjjel nappal ég Moguntzia, ma holnap hamvánál egyéb nem marad. Lehetetlen az ott lévő nyomorúságot és sivást rivást le írni. A' városból ki költöztek a' Hochhejmi hegyen sátoroznak, 's térden álva imádkoznak feleségeiknek, gyermekeiknek, és javatskaiknak meg maradásokért; tiz ezer embernél

több jút kólduló páltzára, sokan közzülök, a' nagy szomorúság miatt meg bóldúltak elméjékben.

Épen most beszélik néhány táborból ide érkezett személyek, hogy a' Prussiai király félbehagyatta a' tüzelést, és egy trombitást küldött bé a' városba, talám jó válással fog onnan visszamenni.

Gr. *Wurmser* Generál kórmánya alatt lévő seregekről következő tudósítást vettünk. *Juniusnak* 20-dik napjától fogva 28 dikig semmi nevezetes dolog nem történt a' Cs. K. és Frantzia seregek között, hanem hogy egynéhány Fr. szökött katonák mentenek hozzája által az ellenségtől. Minekutánna a' Brunsvigiai hertzeg a' Prussiai seregekkel *Edinghofen* tábori helyéből *Kajerslauternbe* masirozott, és Gr. *Wurmsernek* 3 batalion gyalogságot, és 15 escadron lovalságot hagyott vólna, ő, t. i. Gr. *Wurmser* Altdorf mellett szállott táborba *Juniusnak* 29 napján. Még azon napon három colonnében masiroztak ellene a' Frantziák, kétség kívül olly fel tétellel, hogy Moguntziát fel óldozhassák a' kemény ostromalól. Hány ezer főből állottanak légyen nem tudatik, mivel többnire a' búza közé rejtezett el a' Frantzia gyalogság. A' Szerviai szabad seregnek kapitánya *Pikl*, és a' Palatinus huszár regementéből *Csiszár* fő hadnagy, kiket *Mészáros* Generál patrollirozni küldött vala ki, látván az ellenségnek sokságát, apró tsatázással vissza vonták magokat. Ezt miveltek B. *Enzenberg* Szerviai szabad seregnek kapitánya és Palatinus huszár regementének fő hadnagya is *Leopold*, kiket a' nevezett Generál a' *Herxheimi* tetőkre állított ki vigyázatba. Illyenképen reggeli 5 órakor *Offenbach* felé masirozott az ellenség, még pedig nagy számmal. *Mészáros* Generál úr maga mellé vévén a' Szerviai szabad seregből egy compániát; Pr. *Waldeck* dragonyosainak, és *Mack* vasas regementének egy részét, nem különben

két divisiót a' Palatinus hufzár regementéből, ki üzte ugyan *Offenbachból* az ellenséget, hanem mivel 2000 Fr. lovalság, és mintegy 10 ezer gyalogság állapodott meg a' *Herxheimi* tetőkön, és sok ágyúkat szegeztek ottan ki; nem tartotta tanátsosnak a' faluból ki üzettetett ellenséget, kevés népével mellze üzni, így is reggeli nyóltz órától fogva 11 óráig vóltanak kemény ágyú tüzelés alatt, mellyet a' nevezett Cs. K. seregek egész bátorsággal ki állottanak. Gr. *Wurmser*, a' ki szemmel látott tanúja vala ezen tsatázásnak, illendöképen meg ditsirte mind *Mészáros* Generál urat, mind azon történetben jelen vólt, és magokat vitézül viselt officéereket, és köz embereket.

Printz Koburg következő tudósítást küldött *Juniusnak* 2 napján a' Fels. udvari hadi Cancelláriához *Herini* kvártélyából, *Valenciennesnek* ostromoltatásáról: *Valenciennes* várának ostromlására készítetett, hanem a' szüntelen tartó esözések által nagyon meg rontatott sántzok, *Juniusnak* 25 napján rész szerént ismét egészen el készültek, rész szerént igen közel vóltanak el készitetésekhöz. A' nevezett napot követett éjjel keményen ágyúzott az ellenség, kiváltképen igen sok bombákat hányt ki ostromló seregeinkre, még is mindazáltal, egy fusilier pattantyúsnál több sebet nem kapott. Azon éjjel három helyen gyúllott meg a' város, és a' várnak két bástyáit annyira le rontották bé repült ágyú golyóbisaink, hogy azokról lehetetlen vólt többé az ellenségnek seregeinkre lövöldözni. *Juniusnak* 26 napját követő éjjel, a' hosszas esözés által el rontatott sántzainknak tisztításában, és a' köfal törő ágyúknak azokba lett bé vitelekben foglalatoskodtanak embereink, mellyekből következett napon keményen is repültenek a' várba az ágyú golyóbisok. E' két nevezett napokon egy emberünk lövetett agyon, és négyen kaptanak sebet. *Juniusnak* utólsó éjjelén a' harmadik paralella sántznak ásásához kezdettenek az arra rendeltetett parafzok

és katonák, semmit nem gondolván az ellenségnek gyakor lövöldözésével.

Weissenaunak Frantziáktól lett el vételéről, mellyről néhány szóval, múlt alkalmatoisággal mi is emlékezünk vala, a' Fels. hadi Cancellária után illyetén bővebb tudósítást közölhetünk E. Olvasóinkal. A' miképen az annak el vételére ki küldetett kapitány jelenti, *Manfredini* regementéből való all-hadnagy *Bechell* vágta le tulajdon kezével és fegyverével a' *Weissenau* mellett épült redutának kapujánál állott két Fr. strázsát, és ezeknek segítségekre ment más két Frantzia katonát. Ezen tsatában 26 ember és 2 ló maradt a' Cs. K. seregekből, és 74 ember, 's 15 ló esett sebbe. A' meg sebesítettek között valának *Borovitz Antal* Manfredini; *Henigsberg* hadnagy *Pellegrini*; fő hadnagy *Okopria*, *Geyer* zászló tartó, és *Hiller* adjutáns *Gemmingen* regementeiből. — Önnön maga a' Fels. Prussiai király különös dicsirettel emlékezett a' parolának ki adásakor, a' Cs. K. katonáknak ezen tsatában mutatott vitézségekről, és azon 4 batalionoknak, mellyek azon tsatában jelen vóltanak, ingyen adatott eggy nap húst eledelekre. Juniusnak utolsó napját követett éjjel minden meg szünés nélkül ágyúztanak a' Karseli és Kosthejmi Frantziák az ostromló Cs. K. seregekre. Ugyan azon éjtszaka 300-an ütöttek ki, de minden haszon tétel nélkül. Az úszó battérián lévő Prussiai 6 tisztek közül egyet meg ölt a' Frantzia kartáts, ötöt pedig meg sebesített.

Anglia.

A' Parlamentomnak el oszlattatása előtt új-jobbán próbát tett az anti-ministerialis rész, a' Frantziákkal léjendő különös békeiség szerzésre. *Fox* uram szokása szerént, keményen perorált az alsó Parlamentomban mellettek, és sok okokkal igyekezte azt meg mutatni, hogy a' jelenvaló hadakozás nagy veszedelmére legyen az An-

glusoknak. Egyedül erre az eleibe tétetett kérdésre; kivel kellelsen békelséget szerezni, némúlt meg. *Burke* ekként vágta *Fox* uram beszédét kétfelé: hogyha, úgymond, békelséget szerzendünk a' Frantzia nemzettel, szükség leszen minden velünk frigyos hatalmaságok ellen fel támadnunk. Nem régen történt, hogy *Dümurier* 20 ezer nadrágtalan katonákkal fenyegette Hollándiát — örömmel nézem, hogy ő most, más állapotba helyezettett ember legyen. (Úgy mondatik, hogy ezen gyűlésben jelen lett volna *Dümurier* is, de képtelenségnek lenni látom, ha igaz, hogy Londonba lett érkezése után 48 óránál több idő nem engedtetett nékie az ott való mulatásra). Egyedül az Austriai hadi seregeknek köszönhetyük Hollándiának meg maradását — hát ugyan, nem nagy gyengeség volna é tőlünk mostan mellőlök el állani. Valameddig a' Frantziák mostani principiumaikat, avagy gondolkozásoknak módját meg nem változtatták, és magokat meg nem jobbították, nem voksolok a' velek való békelség szerzésre, másként lehetetlen a' velek kötetendő békelségnek állandónak lenni. *Pitth* minister erre azt mondotta, hogy három környül állástól függene a' Frantziákkal való békelség szerzés: 1. Hogy ök mostani systemájoktól egészen el állyanak. — 2. Hogy azt a' politicával ellenkezőnek, és bé nem tellyesithetőnek lenni ismérjék. — 3. Hogy meg ismérjék azt, hogy a' velek ellenkező hatalmaságoknak elegendő erejek vagyon az ő meg zaboláztatásokra s. a. t. — Végtevére vokstra menvén a' dolog, *Fox* uram fel tétele semmivé tétetett.

A' parlamentom el oszlattatásának alkalmatosságával tartott közönséges beszédjében nagyon köszönte a' király a' Lordoknak, a' közönséges jónak elő-mozdításához mutatott buzgoságokat, kiváltképen pedig az alsó parlamentomnak ditsirte 's köszönte azt a' készséget, mellyet a' hadakozásnak folytatására szükséges summának meg ígírésében mutatott. Eggyfersmind avval biztat-

ta az Angliai rendeket, hogy ő a' szövetséges fejedelmekkel egyetemben olytán eszközökhöz nyúlt a' hadakozásnak folytatására, mellyek által bizonyosan Európának tsendességére, és N. Britanniának bátorságára 's bóldogságára tzélzó békefséget fognának eszközteni. Arról is emlékezetet tett, minémü rendelések tétetődtenek legyen a' nemzet kereskedésbeli hitelének fenn tartására s. a. t.

Örömmel értette az Anglus nemzet, hogy a' Frantziáktól el vétetett *Tabagó* szigetében, mellyről immár mi jelentést tettünk, igen sok el készült nádmézet találtak. Egyfzersmind még azt is, hogy az Angliai Flotta meg támadta *Martini-que* szigetét. Egygy *Jamajkából* Londonba érkezett hajó azt hirleltette, hogy azon sziget is az Angliai birodalom alá vetette vólna magát.

La Coste név alatt ment *Dümurier* Londonba, és egygy olly embernél vett szállást, a' ki eleitől fogvást nagy baráttya vólt a' Jacobinusoknak. Mingyárt oda lett érkezése után, *Grenville* Status titoknokjához küldötte maga segédjét *Baptistát*, oda lett érkezésének jelentésére. Tudtára adatván az említett Lordnak e' dolog, világosan meg üzente nékie, hogy tőle semmi izenetet és követséget venni nem akar; azután néhány nappal tudtára adattatott *Dümuriernek*, hogy 48 órák el forgása alatt takarodna ki az Országból. Mit vólt mit tenni, kéntelenitetett Londont oda hagyni, és ismét hajóra ülven *Ostendebe* vissza menni. Úgy mondják, hogy rövid ott múlatása alatt is néhány ki költözött Frantziák egygy pár pistolra hívták vólna ötet ki. Sokan fel tették magokban, hogyha szembe lehetnek vele, szemei közzé pökdösnek. Az is iratik felőle, hogy mingyárt oda lett érkezése után az anti-ministeriális résznek barátságát kereste. Kétség kívül ő is Amérikába fog menni *Valence* Generál után.

Lengyel Ország.

*Lemberg*ből jött magános levélből olvassuk, hogy *Krakoviában* sok Orosz katonák feküsznek őrizetben, de a' kik gyakorta változnak, és mindenkor éjjel mennek onnan ki, 's éjjel mennek mások helyekbe. Nemtsak a' *Krakóviai*, hanem a' *Sendomiri* és *Lublini* Vajdaságokban is Orosz seregek feküsznek; de még eddig senki a' lakosok között nem kényszerített az Orosz Birodalomnak való hódolásra. Innen azt a' következtést vonják ki némellyek, hogy mind addig, míg a' *Grodnoi* Ország Gyűlésének vége nem lezén, zálogba fognának az említett Vajdaságok maradni. A' mint hallatik semmi hatalma nintsen a' *Lengyel Generál Confoederatió*nak (igy neveztetik a' *Lengyel Országi Gyűlés*) az Orosz, Prusszus, és *Austriai* követeknek hírek nélkül valamit az Ország dolgában végzeni. A' szegény *Lengyel király* minden hazájokból ki költözött *Lengyeleknek* irattott, és a' *Grodnoi* Ország gyűlésre hívta őket. Többek között illyetén ki fejezéssel élt hozzájuk küldött leveleiben, hogy, ha a' mostani környül állások között vissza nem téréndenek, nemtsak semmi jót nem reménylhetnek magok iránt, hanem ennekfelette bizonyosan örökre el fogják ottan lévő örökségeiket veszteni.

Elegyes Tudósítások.

A' minémű keménységgel bánt elejénten a' *N. Gyűlés* a' pártosokkal, épen olly szelidséggel kezdi mostan magát viseini a' fel háborodott osztályok eránt. Most tapasztallya, hogy többre lehet az erköltsös és meg átalkodott aszszonyt, szép szóval és simogatással venni, mint szüntelen való feddődés és verés által. — Már most nemzeti biztosokat és proclamatiókat küldöz az el pártolt osztályokba, 's azok által akarja azoknak lakosait maga részére vonni.

Még a' sem utolsó újság Konstantzinápolyból, hogy noha az Oroszok és Törökök között szerzett békefényben egy nevezetes pont vala az, hogy az Orosz hajóknak mindenkor szabad legyen a' Dardanellákon által menni, még is nemhogy a' Russiai Flottának, de még csak egy Fregattának sem engedte meg az azokon való által menetelt az Osmani fő kormány szék, melly is egy bizonyos jele annak, hogy a' Konstantzinápolyi és Pétersburgi udvarok között nintsen leg nagyobb égyeség, és hogy az elsőbb nem örömet láttya az Orosz Birodalomnak nevedő hatalmát.

B é t s.

Múlt héten egy különös történet esett idenem mellze, *Schvechet* nevű helységben. Egy Angliából ide szakadott atzél mivesnek meg halván a' felesége, magával Angliából ide hozott és örökben tartott ifjú leányt akarta feleségül venni, és fiát egy ide való Lotteria szedőnek leányával öfzve házasítani. Hanem nagyobb kedve lévén az ifjúnak a' vele égygyütt fel neveltetett leányhoz, tellyeséggel nem akart attyának engedelmeskedni. Ezen meg bosszonkodván az atya, fiát ide Bétsbe küldötte mihelybe, 's keménnyen reá parantsolt, hogy haza ne mérészellyen menni. Ez azomban meg sajditván attyának onnan hazúl lett el menetelét, ki lódult kedves szeretőjéhez, de nagy szerentsétlenségére. Midön leg jobban mulatta vólna magát kedvesével, akkor érkezett haza az apja, kinek haragja fia ellen fel gerjedvén, kést kapott, 's úgy belé ütötte annak ízive tájára, hogy mingyárt szörnyű halált hólt. Ma egy hete, hogy ez a' kégyetlen atya meg fogattatván ide bé hozattatott, és már most fej le függetléssel várja sententziáját.